

Służba zdrowia żąda zmian i podwyżek

W przyszłym roku wynagrodzenia powinny wzrosnąć u wszystkich pracowników służby zdrowia

Fot. Marian Paluszkiwicz

Od kilku dni w sejmie trwają spotkania z frakcjami po to, by zmiany w systemie opieki zdrowotnej były zasadnicze i na długo.

Przedstawiciele służby zdrowia żądają m.in. większego wynagrodzenia i lepszego rozdysponowania środków z funduszu obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Lekarze i inni pracownicy służby zdrowia tworzą nową organizację Lietuvos medikų sąjūdis (Ruch Lekarzy

Litwy). W ciągu kilku dni pod petycją podpisało się ponad 40 tysięcy osób.

– Nasza organizacja na razie nie jest oficjalnie założona. Mamy nadzieję, że w tym tygodniu uda się to zrobić.

Lietuvos medikų sąjūdis tworzy się po to, żeby pomóc wszystkim pracownikom służby zdrowia, aby zrealizować w petycji wysunięte żądania.

Str. 4-5

**Skandaliczne ataki
na Polskę w PE**

Str. 6

**WADA podtrzymała
zawieszenie Rosjan**

Str. 8

**Po co dziecku uwaga
rodzica?**

Str. 12

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

O Unii Europejskiej

Unia Europejska (UE) jest organizacją międzynarodową, która powstała w 1993 r. po podpisaniu traktatu z Maastricht (Traktat o Unii Europejskiej). Utworzona wtedy organizacja zastąpiła i połączyła w jedną trzy inne organizacje, nazywane zbiorczą nazwą Wspólnot Europejskich.

Należały do nich powstała w 1951 na mocy traktatu paryskiego Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS) oraz powołane przez traktaty rzymskie z 1958 roku Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG) i Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM).

Obecnie Unia Europejska liczy 28 państw członkowskich, jednak wkrótce liczba ta spadnie do 27 ze względu na opowiedzenie się Brytyjczyków za wystąpieniem z UE w referendum w czerwcu 2016 roku.

Ostatnim zaś członkiem, który dołączył do Unii, jest Chorwacja, przyjęta w 2013 r.

Polska i Litwa przystąpiły do UE 1 maja 2004 wraz z dziesięcioma innymi państwami państw Europy Środkowo-Wschodniej. Było to największe rozszerzenie wspólnoty w jej historii.

Zaawansowany poziom integracji europejskiej spowodował pojawienie się głosów, że Unia Europejska, z organizacji międzynarodowej przekształca się w osobne państwo. Pogląd taki opiera się na faktach, jakimi są m.in. stopniowe ujednolicanie waluty wewnątrz wspólnoty, swobodny przepływ osób w ramach tzw. strefy Schengen, czy też wspólna reprezentacja Unii Europejskiej na szczytach G7 (grupy najbardziej wpływowych państw świata). Mimo wszystko jednak, ze względu na wciąż poważne odrębności pomiędzy poszczególnymi państwami, należy uznać, że Unia wciąż pozostaje organizacją międzynarodową, jednak o niespotykanym w skali światowej poziomie integracji jej członków.

Funkcjonowanie Unii Europejskiej opiera się przede

wszystkim na tzw. prawie pierwotnym, a więc na traktatach założycielskich określających jej ustrój. Do podstawowych z nich zaliczyć należy wspomniany wyżej Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz tzw. traktat lizboński, będący swoistą konstytucją UE i który dokonał rozdziału pomiędzy kompetencjami Unii a kompetencjami własnymi państw członkowskich.

Ponadto, traktat ten zaliczył do prawa pierwotnego Kartę Praw Podstawowych, będącą zbiorem praw przysługujących obywatelom UE. Do prawa wtórnego zalicza się natomiast akty prawne na bieżąco wydawane przez organy Unii.

Powstanie Wspólnot Europejskich było próbą przeciwdziałania ogromnemu kryzysowi w jakim znalazła się zdevastowana po II wojnie światowej Europa. Wyniszczone państwa europejskie, takie jak Wielka Brytania i Francja, utraciły rangę mocarstw światowych na rzecz Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego.

Ponadto, wspólnoty miały

na celu zapobieżenie odrodzeniu agresywnej polityki Niemiec. Przywódcy największych państw europejskich doszli do wniosku, że tylko zjednoczone, mówiące wspólnym głosem państwa Europy, mogą znów stać się poważnymi graczami na arenie międzynarodowej. Inicjatorów procesu integracji nazywa się dziś ojcami zjednoczonej Europy. Zalicza się do nich m.in. kanclerza RFN Konrada Adenauera, premiera Francji Roberta Schumana oraz premiera Włoch Alcide De Gasperi.

Wspólnoty Europejskie, dziś przekształcone w Unię Europejską były od samego początku nie tylko wspólnotą polityczną, lecz przede wszystkim wspólnotą wartości, które dziś określa artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

Zgodnie z nim Unia opiera się na takich wartościach jak poszanowanie godności ludzkiej i praw człowieka, wolność, demokracja, równość czy państwo prawne. Społeczeństwo Unii zaś oparte jest na solidarności, tolerancji i niedyskryminacji. Wszystko to oznacza, że

państwa, przystępując do Unii, godzą się działać zgodnie z tymi zasadami – by korzystać z niewątpliwych przywilejów, jakie daje członkostwo, obowiązane są one do prowadzenia swych spraw w oparciu o wspólne wartości, a przede wszystkim do kształtowania swych relacji z innymi państwami Unii na zasadzie solidarności i współodpowiedzialności za sprawy organizacji.

Każdy obywatel kraju członkowskiego Unii Europejskiej jest jednocześnie obywatelem Unii. Obywatelstwo to daje takie korzyści jak m.in. prawo do swobodnego podróżowania, osiedlania się i podejmowania pracy na terytorium UE, prawo do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego a także do wnoszenia do niego petycji, czy też prawo do opieki dyplomatycznej ze strony każdego z państw UE – oznacza to, że gdy będąc poza granicami Unii znajdziemy się w tarapatkach, niezbędną pomoc otrzymamy w ambasadzie lub konsulacie dowolnego z państw członkowskich.

str. 11 >>

Obecnie Unia Europejska liczy 28 państw członkowskich, jednak wkrótce liczba ta spadnie do 27 ze względu na opowiedzenie się Brytyjczyków za wystąpieniem z UE Fot. archiwum

ze str. 10 » O Unii Europejskiej

W skład UE wchodzi 5 podstawowych organów: Parlament Europejski, Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska oraz Trybunał Sprawiedliwości UE.

Głównym zadaniem Parlamentu Europejskiego jest stanowienie, razem z Radą Unii Europejskiej, aktów prawa wtórnego. Ponadto zatwierdza on skład Komisji Europejskiej oraz kontroluje jej działalność poprzez możliwość wyrażenia jej wotum nieufności. W skład Parlamentu wchodzi 751 posłów, którzy są wybierani bezpośrednio przez obywateli każdego kraju członkowskiego na pięcioletnią kadencję. Wybrani europosłowie tworzą frakcje polityczne, a nie narodowe.

Rada Europejska odpowiedzialna jest za wyznaczanie głównych założeń polityki UE i odgórne kierowanie jej działalnością. W jej skład wchodzi głowy państw lub szefowie rządów państw członkowskich.

Na czele Rady Europejskiej stoi przewodniczący wybierany na 2,5 letnią kadencję. Obecnie funkcję tę sprawuje były premier Polski – Donald Tusk.

Komisja Europejska jest przede wszystkim organem wykonawczym, oraz jako jedyna instytucja unijna posiada inicjatywę prawodawczą.

Komisja składa się z 28

Głównym zadaniem Parlamentu Europejskiego jest stanowienie, razem z Radą Unii Europejskiej, aktów prawa wtórnego Fot. archiwum

członków, czyli tylu ile jest państw w Unii. Do najważniejszych zadań Komisji Europejskiej należy reprezentowanie Unii na forum międzynarodowym, wykonywanie budżetu, zarządzanie unijnymi programami oraz kontrola przestrzegania postanowień traktatowych. Przewodniczącym Komisji jest obecnie Luksemburczyk Jean-Claude Juncker.

UE posiada również organ sądowniczy, którym jest Trybunał Sprawiedliwości z siedzibą w Luksemburgu.

Trybunał Sprawiedliwości zajmuje się przede wszystkim orzekaniem o legalności unijnych aktów prawnych oraz ich interpretacją na potrzeby sądów państw członkowskich.

Monopol Trybunału na dokonywanie wiążącej interpretacji prawa unijnego zapewnia jego jednolite stosowanie w poszczególnych krajach

Parlament Europejski, Komisja Europejska i Trybunał Sprawiedliwości, mają charakter ponadnarodowy. Oznacza to, że mimo iż w organach tych zasiadają obywatele różnych państw, są oni zobligowani do działania na rzecz całej UE jako wspólnoty, a nie poszczególnych państw członkowskich.

W ramach struktury organizacyjnej UE istnieje ponadto szereg innych, wyspecjalizowanych organów.

Przykładem jest Europejski Bank Centralny, który prowadzi politykę pieniężną w strefie eu-

ro. UE posiada ponadto organy doradcze. Jest nim Komitet Regionów, reprezentujący interesy samorządów terytorialnych czy też Komitet Społeczno-Ekonomiczny, w którym zasiadają przedstawiciele pracowników i pracodawców.

Instytucje unijne mają charakter ponadnarodowy, ale mogą działać jedynie w obrębie kompetencji przyznanych im przez państwa członkowskie. Kompetencje UE dzieli się na trzy podstawowe kategorie: wyłączne kompetencje Unii, kompetencje dzielone między Unię a państwa członkowskie i kompetencje ograniczone do „wspierania, koordynowania i uzupełniania“ działań państw członkowskich.

Unia Europejska, choć początkowo niewielka wspólnota zrzeszająca kilka państw europejskich, wraz z biegiem czasu stała się jednym z najważniejszych graczy na arenie międzynarodowej. Obecnie może pochwalić się sprawnie funkcjonującymi instytucjami odpowiadającymi m.in. za kształtowanie polityki wewnętrznej i zagranicznej, stanowieniem prawa i ochroną jego przestrzegania. Choć kształt Unii nieustannie się zmienia to jej główny cel stworzenie silnej i spójnej Europy pozostaje taki sam. □

EFHR

Szkolenie EFHR: „Prawa człowieka w praktyce”

Nasze szkolenie „Prawa człowieka w praktyce” odbyło się 11-go listopada br. w Domu Kultury Polskiej w

Wilnie. Było to drugie spotkanie w ramach cyklu szkoleń poświęconych tematyce prawa międzynarodowego. Szkolenie zostało przeprowadzone w języku angielskim i litewskim.

Szkolenie otworzyła prezentacja naszej wolontariuszki z Włoch, Chiary Antonucci o działalności Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (EFHR).

Była również krótka prezentacja dotycząca nowej inicjatywy europejskiej pro-

wadzonej przez EFHR, „Minority SafePack”

Elżbieta Kuzborska, która obecnie pracuje w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) w Genewie przedstawiła tematykę praw człowieka w praktyce i zanalizowała niektóre z najnowszych orzeczeń sądów krajowych i międzynarodowych.

Katarzyna Miksza, adiunkt na Uniwersytecie Michała Romera, przedstawiła międzynarodowe standardy

zasady niedyskryminacji oraz ich praktyczne zastosowanie przez litewskie sądy.

Uczestnicy ocenili szkolenie jako interesujące i pożyteczne. Studentów szczególnie zaintrygowała cześć poświęcona przykładom z praktyki prawniczej.

W przeszłości EFHR organizowało szkolenia podczas których specjaliści prawa międzynarodowego dzielili się z uczestnikami swoim doświadczeniem i obserwacjami. □

EFHR